

«Αποκαλύψεις» Wikileaks: Καπνός χωρίς φωτιά

Κυριακή 03 Απριλίου 2016

Της Μιράντας Ξαφά*

Η αντίδραση της κυβέρνησης Τσίπρα στη διαρροή, μέσω Wikileaks, συζητήσεων μεταξύ στελεχών του ΔΝΤ δείχνει είτε αδυναμία κατανόησης των επισημάνσεων του ΔΝΤ, είτε εσκεμμένη προσπάθεια δημιουργίας τεχνητής κρίσης με στόχο είτε την απομάκρυνση του «κακού» ΔΝΤ από το Ελληνικό πρόγραμμα, είτε την αναζήτηση αφορμής για εκλογές. Αλλά ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή.

Η συζήτηση μεταξύ του Poul Thomsen και της Delia Velculescu απλώς επαναλαμβάνει αυτό που ήδη γνωρίζαμε: Το ΔΝΤ θέλει το πρόγραμμα «να βγαίνει», δηλ. να πετυχαίνει τους δημοσιονομικούς στόχους και να έχει επαρκή χρηματοδότηση. [Όπως έγραψε ο κ. Thomsen στο blog του](#) στις 11 Φεβρουαρίου: «Υπάρχουν ισχυρισμοί ότι το ΔΝΤ έχει συνδέσει τη συμμετοχή του με δρακόντιες κοινωνικές μεταρρυθμίσεις, ιδιαίτερα στο ασφαλιστικό. Αυτό δεν αντανακλά την πραγματικότητα. Σε τελική ανάλυση, τα νούμερα ενός προγράμματος πρέπει να βγαίνουν: ο συνδυασμός των μεταρρυθμίσεων συν την ελάφρυνση του χρέους πρέπει να δίνουν σε εμάς και στη διεθνή κοινότητα εύλογες διασφαλίσεις ότι στο τέλος του επόμενου ελληνικού προγράμματος, σχεδόν μετά από μια δεκαετία εξάρτησης από τη βοήθεια της Ευρώπης και του ΔΝΤ, η Ελλάδα θα μπορέσει τελικά να σταθεί στα πόδια της. Αυτό προϋποθέτει μια αντίστροφη εξισορρόπηση της φιλοδοξίας των μεταρρυθμίσεων και του ύψους της ελάφρυνσης του χρέους -μπορούμε σίγουρα να υποστηρίξουμε ένα πρόγραμμα με λιγότερο φιλόδοξες μεταρρυθμίσεις, όμως αυτό αναπόφευκτα θα ενείχε μια μεγαλύτερη ελάφρυνση του χρέους».

Το ΔΝΤ δεν πιστεύει ότι τα μέτρα που συζητούνται τώρα, ύψους €5.4δισ, μπορούν να πετύχουν πρωτογενές πλεόνασμα 3.5% του ΑΕΠ μέχρι το 2018, όπως στοχεύει το πρόγραμμα. Κατά το ΔΝΤ, η επίτευξη αυτού του στόχου απαιτεί μέτρα ύψους €8-9δισ (περίπου 4.5% του ΑΕΠ), ποσό που είναι δύσκολο να εξασφαλιστεί χωρίς περικοπές συντάξεων, που σήμερα απορροφούν το 17% του ΑΕΠ. Όπως γράφει ο κ. Thomsen στο blog του: «Το ΔΝΤ δεν θέλει να εφαρμόσει η Ελλάδα μια δρακόντεια δημοσιονομική προσαρμογή σε μια οικονομία που ήδη βρίσκεται σε σοβαρή ύφεση. Στην πράξη έχουμε επανειλημμένα υποστηρίξει μια πορεία δημοσιονομικής προσαρμογής που στηρίζει περισσότερο την ανάκαμψη βραχυπρόθεσμα και είναι πιο ρεαλιστική μεσοπρόθεσμα. Ακόμη δεν έχουμε δει ένα αξιόπιστο σχέδιο για τον τρόπο που η Ελλάδα θα πετύχει τον πολύ φιλόδοξο μεσοπρόθεσμο στόχο του πλεονάσματος, που είναι το κλειδί στα σχέδια της Κυβέρνησης για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας του χρέους. Αυτή η έμφαση στην αξιοπιστία έχει καίρια σημασία για τη δημιουργία εμπιστοσύνης στους επενδυτές, που είναι ζωτική για την αναζωογόνηση της Ελλάδας. Ένα σχέδιο που είναι βασισμένο σε υπερβολικά αισιόδοξες παραδοχές σύντομα θα προκαλέσει την επανεμφάνιση φόβων για την έξοδο της Ελλάδας από την Ευρωζώνη και θα καταπνίξει το επενδυτικό κλίμα».

Τον ίδιο προβληματισμό επαναλαμβάνει ο κ. Thomsen στη συζήτηση που διέρρευσε μέσω Wikileaks: «Ας εξασφαλίσουμε το 2.5% [πρωτογενές πλεόνασμα], και είμαι σίγουρος ότι κάποιοι από τους Ευρωπαίους [στο Eurogroup] θα πιέσουν για περισσότερα, οπότε φυσικά [...] εγώ θα πω ότι δεν πιστεύω ότι αυτό είναι εφικτό. Θα πω ότι πρέπει να βασίσουμε το πρόγραμμα στο 1.5%, αλλά σίγουρα θα μας πιέσουν για παραπάνω.»

Πέρα από τους στόχους για το πρωτογενές πλεόνασμα, τα στελέχη του ΔΝΤ ανησυχούν για την καθυστέρηση στη συζήτηση για την ελάφρυνση χρέους. «Πως θα φτάσουμε σε μία απόφαση [από τους Ευρωπαίους]; Η απόφαση αυτή πάρθηκε μόνο

μία φορά στο παρελθόν, και αυτό έγινε όταν τα ταμειακά διαθέσιμα [της Ελλάδας] κόντευαν να εξαντληθούν και απειλείτο χρεοκοπία». Και συνεχίζει: «Και μάλλον αυτό θα συμβεί ξανά. Σε αυτή την περίπτωση, θα σερνόμαστε μέχρι τον Ιούλιο [που η Ελλάδα πρέπει να αποπληρώσει περίπου €3δισ στην ΕΚΤ], και σίγουρα οι Ευρωπαίοι δεν θα θέλουν να κάνουν συζητήσεις [για το Ελληνικό χρέος] τον μήνα πριν το δημοψήφισμα την Μεγάλη Βρετανία [23 Ιουνίου], επομένως θα θέλουν να διακόψουν και να ξαναρχίσουν μετά το δημοψήφισμα [...] Αυτή είναι η μία περίπτωση. Η άλλη περίπτωση, που φανταζόμαστε ότι θα είχε ήδη συμβεί, και εκπλήσσομαι που δεν συνέβη, είναι ότι [οι Ευρωπαίοι] θα ήθελαν να κλείσουν το θέμα και λόγω της προσφυγικής κρίσης. ΟΚ; Και οι Γερμανοί θα έφερναν το θέμα στην διοίκηση [του ΔΝΤ] και βασικά εμείς τότε θα λέγαμε «Κοιτάξτε κ. Μέρκελ, πρέπει να αποφασίσετε ποιος έχει μεγαλύτερο κόστος: να προχωρήσετε χωρίς το ΔΝΤ, με το κοινοβούλιό σας να ρωτάει γιατί δεν συμμετέχουμε, ή να επιλέξετε την ελάφρυνση χρέους που χρειάζεται η Ελλάδα ώστε να παραμείνει το ΔΝΤ στο πρόγραμμα. Αυτό είναι το θέμα. [...] Πότε θα γίνει αυτό δεν ξέρω, αλλά για το καλό της Ελλάδας ελπίζω να γίνει γρήγορα».

Τι κατάλαβε απ' όλα αυτά η κυβέρνηση Τσίπρα; Ύστερα από δίωρη σύσκεψη στο Μαξίμου αποφάσισε να στείλει επιστολή στο ΔΝΤ ζητώντας εξηγήσεις. «Η ελληνική κυβέρνηση ζητάει εξηγήσεις από το ΔΝΤ για το αν η επιδίωξη δημιουργίας συνθηκών χρεωκοπίας στην Ελλάδα λίγο πριν το δημοψήφισμα στη Μεγάλη Βρετανία αποτελεί την επίσημη θέση του ταμείου», δήλωσε η κ. Γεροβασίλη. Δημοσιεύματα στον τύπο αναφέρουν ότι με non paper κυβερνητικοί κύκλοι υποστήριζαν ότι το ΔΝΤ επιθυμεί πιστωτικό γεγονός υποστηρίζοντας επίσης ότι το ΔΝΤ θέλει να προκαλέσει «γενική αποσταθεροποίηση στην Ευρώπη» (!). Από την πόλη έρχομαι και στην κορφή κανέλλα, όπως λέει η γνωστή παροιμία.

Δύο είναι οι πιθανές εξηγήσεις για την στάση της κυβέρνησης: Είτε δεν κατάλαβε τι συζητούσαν μεταξύ τους τα στελέχη του ΔΝΤ και πόσο συμφέρουσα για την Ελλάδα είναι η στάση του ΔΝΤ, είτε αναζητεί αφορμή για να προκαλέσει μία κρίση. Ίσως νομίζει ότι έτσι μπορεί να απομακρύνει το ΔΝΤ, τον «bad cop» κατά την κυβέρνηση, ώστε να παραμείνει μόνο ο «good cop», η Κομισιόν, που είναι πιο υποχωρητική στις Ελληνικές θέσεις. Ίσως προσπαθεί να βρει αφορμή για να προκαλέσει εκλογές, ώστε ο κ. Τσίπρας να δραπετεύσει από τα δύσκολα διασφαλίζοντας ένα σχετικά αξιοπρεπές ποσοστό ψηφοφόρων που συνεχίζουν να πιστεύουν ότι «το παλικάρι προσπαθεί αλλά δεν τον αφήνουν». Πάντως το γεγονός ότι το όνομα της κ. Velculescu έχει γραφεί με «Ελληνική» ορθογραφία στο Wikileaks (VELKOULESKOU), και το γεγονός ότι η συζήτηση καταγράφηκε όταν η ίδια ήταν στο Χίλτον της Αθήνας, δημιουργεί ερωτήματα για το ποιός κατέγραψε την συζήτηση και ποιός την διέρρευσε.

***Ερευνήτρια του Center for International Governance Innovation και αντιπρόεδρος της ΔΡΑΣΗΣ**